

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Justis- og beredskapsdepartementet
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:

Vår referanse:
2016/04893

Sted, Dato
Oslo, 23.3.2017

KLAGE FRA OSEN KOMMUNE OVER AVGJØRELSE FRA POLITIDIREKTORATET OM LOKAL TJENESTESTEDSSTRUKTUR I NAMDAL POLITISTASJONSDISTRIKT

Det vises til Osen kommunes brev av 7.3.2017 med klage på Politidirektoratets avgjørelse om sammenslåing av Bjørnør lensmannskontor med andre lensmannskontor i Namdal, jfr. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten. Klagen er rettidig fremsatt innen fristen og er begrunnet i forhold ved saksbehandlingen.

1. Sakens bakgrunn

Osen kommune klager på Politidirektoratets avgjørelse av 13.1.2017 om sammenslåing av tjenestesteder i Namsos politistasjonsdistrikt og avvikling av Bjørnør lensmannskontor som tjenestested:

"Sammenslåing av lensmannsdistriktene Namsos og Fosnes, Grong, Lierne, Nærøy, Bindal, Vikna, Leka, Overhalla, Namdalseid, Flatanger, og del av Bjørnør lensmannsdistrikt (del som dekker Osen kommune), til Namdal politistasjonsdistrikt. Politistasjonsdistriktet har følgende tjenestesteder: Namsos politistasjon, Grong lensmannskontor, Lierne lensmannskontor, og Nærøy lensmannskontor."

Osen kommune fremholder at nærpolitireformens mål ikke kan nås med den foreslåtte nedleggelsen av lensmannskontoret. Kommunen kan ikke se at politiet ved en nedleggelse av Bjørnør lensmannskontor kan oppfylle målene om å være synlig og tilgjengelig for Osen kommunes innbyggere. Politiet vil være for langt unna innbyggerne i Osen når hendelser eller kriminalitet finner sted.

Kommunen etterlyser en avklaring på hvordan politiet skal kunne ha bedre kapasitet til å forebygge og trygge innbyggerne når politiet sentraliseres i Namsos. Osen kommune undrer seg også på hvordan politiet skal kunne utvikle kompetanse og et effektivt nærpolti når nærmeste politi vil befinne seg på Namsos og omkringliggende områder. Kommunen anser at alt av fagmiljø i politiet frarøves dem.

Osen kommune er videre opptatt av å ivareta dem som ikke kan håndtere lange reiser, digitale løsninger og andre faktorer som endring av tjenestestedsstrukturen vil medføre. Nedlegging av lensmannskontoret vil gå ut over det etablerte samarbeidet med skoler og barnehager.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Fridtjof Nansens vei 14/16

Tlf: 23 36 41 00
Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950
Giro: 7694.05.02388
www.politi.no

Dessuten vil lokalkunnskapen og lokal forståelse som et tilstedeværende politi innehar forsvinne.

Kommunen etterlyser for øvrig svar på spørsmål om hva som ligger i politikontaktordningen, og hvordan ordningen skal kunne erstatte dagens tilstedeværende lensmann.

Til slutt er Osen kommune opptatt av de store avstandene som vil inntre ved nedleggingen av Bjørnør lensmannskontor. Kommunen fremholder at det ikke vil finnes daglig tilstedeværende politi mellom Namsos og Åfjord (137 km). I turistsesongen vil ikke løsningen være forsvarlig.

Kommunen påpeker dessuten at nedlegging av lensmannskontoret vil kunne føre til at brannvesenet må ivareta politioppgavene ved ulykker over lengre tidsrom. Kommunen stiller også spørsmål om ivaretagelsen av kravene til responstid i Osen kommune etter nedleggelsen av lensmannskontoret.

2. Synspunkter fra berørte kommuner på klagen fra Osen kommune:

I tråd med forskriftens § 5 har Politidirektoratet forelagt Osen kommunes klage for berørte kommuner. Politidirektoratet har lagt til grunn at samtlige kommuner i Trøndelag politidistrikt kan anses som berørte.

Politidirektoratet har ikke mottatt synspunkter på Osen kommunes klage fra noen av de 49 kommunene i Trøndelag politidistrikt.

3. Synspunkter fra Trøndelag politidistrikt på klagen fra Osen kommune:

Politidirektoratet har innhentet synspunkter fra Trøndelag politidistrikt på klagen fra Osen kommune. Politimesteren fremmet følgende synspunkter i brev til Politidirektoratet den 17.3.2017:

Politimesteren viser til at Bjørnør lensmannskontor i dag dekker kommunene Osen og Roan og er en del av dagens driftsenhet Nord i tidligere Nord-Trøndelag politidistrikt.

Politimesteren opplyser at: "I 2015 gjennomførte politiet spørreundersøkelser i alle Nord-Trøndelags kommuner. Spørreundersøkelsen ble sendt til alle ordførere, rådmenn og SLT-koordinatorer i de 26 kommunene i Nord-Trøndelag politidistrikt. Samarbeid, tilstedeværelse og tilgjengelighet var viktige faktorer for kommunene for at politiet skal kunne løse sitt samfunnsoppdrag. Kommunene var mindre fornøyd med akutthjelp og ivaretagelsen av responstid. Respondentene rangerte lav responstid ved aktuelle hendelser som det området de prioriterte høyest fra politiet. For øvrig var kommunene stort sett fornøyd med politiets evne til å skape trygghet."

Videre opplyses at: "Bjørnør lensmannskontor tilhører i dag driftsenhet Nord i tidligere Nord-Trøndelag politidistrikt og har to ansatte, lensmann og en sivil ansatt. Lensmannskontoret har åpent for publikum mandag til fredag i tidsrommet 0830 - 1500. Lensmannen møter og avslutter tjenesten ved Namsos politistasjon."

Politimesteren viser til at Osen kommune uttrykker tilfredshet med det forebyggende arbeid som utøves i dag. I den strukturen som nå foreslås vil etter politimesterens oppfatning, politikontakten få en meget sentral rolle i samspillet mellom lensmannsdistriktet og kommunen. Han skriver at: "Det blir ikke en erstatning for dagens lensmann, men en ny rolle som vil få konkrete oppgaver i samspillet mellom kommunen og politiets fagmiljøer. Politiets rolle i den kommunale kriseberedskapen må utarbeides i fellesskap mellom Osen kommune og

Namdal politistasjonsdistrikt som en del av den skriftlige samarbeidsavtalen mellom kommunen og politiet. Politikontakten vil få et særskilt ansvar for det kriminalitetsforebyggende arbeidet i kommunen. Dette i et samarbeid med kommunen og det øvrige kriminalitetsforebyggende arbeidet som skal utøves i politistasjonsdistriktet. Politikontakten vil være den som må sørge for at hendelser og situasjoner i lokalmiljøet følges opp over tid av både den patruljerende styrken og det forebyggende elementet i driftsenheten."

Samtidig vil, i følge politimesteren, politikontaktene i Trøndelag politidistrikt danne sin egen faggruppe. Denne gruppen vil skape et felles nettverk og en felles forståelse for rollen, dele kompetanse og bli en robust gruppe i politidistriktet. Dette sammen med at en skriftlig avtale mellom kommunen og politiet i Trøndelag vil bidra til en styrking og kvalitativ heving av det forebyggende arbeidet. Politimesteren fremhever at politikontakten skal være til stede i kommunen en eller flere dager i uken, og på den måten sikre tett oppfølging og godt samarbeid med kommunen. Vedkommende skal også være pådriver for at anbefalinger i SLT og politiråd følges opp i politidistriktet. I politiråd møter leder av politistasjonsdistriktet sammen med politikontakten.

Politimesteren i Trøndelag føler seg trygg på at Osen kommune totalt sett vil få et tjenestetilbud som vil være bedre enn dagens, og opprettholder forslaget om å legge ned Bjørnør lensmannskontor.

4. Beskrivelse av prosessen

Når det gjelder prosessen som ledet frem til politimesterens tilrådning den 15.12.2016, så fremholder politimesteren: "Etter at Trøndelag politidistrikt ble etablert 1.1.2016 har politimesteren hatt en omfattende prosess med lokale politiske miljøer. Hovedfokuset har vært politiets samfunnsoppdrag, de politiske målsettingene i Nærpolitireformen og hvordan Trøndelag politidistrikt i framtiden skal kunne løse samfunnsoppdraget innenfor rammebetingelsene."

Det å gå ut på et tidlig tidspunkt med et utkast til framtidig struktur ble forankret hos KS-styret i både Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag gjennom egne møter med begge styrene. Politimesteren nevner også at begge styrene i KS har oppnevnt representanter til styringsgruppen. Alle kommunene i Trøndelag politidistrikt fikk mulighet til å delta i styringsgruppen. Det har vært gjennomført to høringskonferanser hvor samtlige ordførere og rådmenn i begge Trøndelagsfylkene var invitert. Det ble også sendt ut invitasjon til kommune om å få besøk av politimester eller representanter for prosjektet. Lokalt prosjekt v/prosjektleder deltok ved et kommunestyremøte i Osen kommune. Driftsenhetslederen i driftsenheten Nord har deltatt på møter med kommunen. Politimesteren hadde møte med kommunene i Nord-Trøndelag, deriblant Osen kommune den 15.6.2016.

5. Politidirektoratets begrunnelse

Politidirektoratets beslutning om sammenslåing av lensmannsdistriktene i Trøndelag var basert på tilrådning fra politimesteren i Trøndelag politidistrikt etter politifaglige vurderinger og lokal prosess med involvering av kommuner og fagforeninger.

Politidirektoratets beslutning skal legge til rette for et politi i Trøndelag politidistrikt som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. En slik løsning skal gi et mer tilgjengelig og tilstedeværende politi, med bedre kompetanse, som vil gi størst effekt og bedre polititjeneste i fremtiden. De endringene som er besluttet for Trøndelag politidistrikt vil legge til rette for at de sentrale kravene til polititjeneste som er

beskrevet i Prop. 61 LS (2014-2015) og Innst. S 306 (2014-2015) kan ivaretas. Dette gjelder både kravene til publikumsservice, tilgjengelighet og beredskap, og forebygging. Disse sentrale kravene til polititjeneste har vært retningsgivende for Politidirektoratets beslutninger. Osen kommunes argumenter har vært kjent og vurdert, både av Trøndelag politidistrikt og Politidirektoratet.

Politidirektoratet har vurdert kommunens innsigelse om at nærpolitireformens mål ikke kan nås med nedleggelsen av Bjørnør lensmannskontor. Politimesteren fremhever i tilrådommen av 15.12.2016 at lokalstrukturen må endres for å frigjøre ressurser. Det er mange små enheter i Trøndelag i dag som krever ressurser for å ivareta åpningstider på lensmannskontorene. En reduksjon i antall små tjenestesteder vil frigjøre ressurser som kan benyttes for å styrke vakt og beredskap. Den publikumsrettede virksomheten skal kunne løses av politipatruljer, noe som vil medføre en bedre publikumsservice enn i dag. Politipatruljer vil også kunne gi kortere responstid, fordi politiet gjennom kunnskapsbasert tjenesteplanlegging vil være der hendelser skjer og ved behov. Politidirektoratet vurderer at kommunens innsigelser med hensyn til avstander mellom tjenestestedene, får mindre betydning ettersom patruljevirkomheten blir styrket.

Når det gjelder kommunens innsigelse om at politiet vil være for langt unna innbyggerne i Osen når hendelser skjer eller kriminalitet finner sted, må besvares med noen betraktninger fra politimesterens tilråddning, kap. 5: "Økt patruljering og beredskap i hverdagen er først og fremst avhengig av antall patruljer og ikke avhengig av antall tjenestesteder." Politidirektoratet vurderer at en frigjøring av ressurser som i dag brukes på å holde tjenestesteder i drift, vil kunne føre til en styrking av vakt og beredskap, herunder ressurser til politipatruljer. Med flere politipatruljer øker mulighetene for at politiet responderer raskt på hendelser er tilgjengelig der de trengs.

Innsigelsen om politiets kapasitet til å forebygge, besvares av politimesteren ved en redegjørelse for politikontaktordningen. Politikontakten får en sentral rolle i samspillet mellom politi og kommune. Politikontakten sine særskilte ansvar for det forebyggende arbeidet, og muligheten til å forplikte politiet, tilsier at Osen kommune vil få en minst like god kriminalitetsforebyggende tjeneste som i dag.

Kommunen uttrykker bekymring for at lokalkunnskapen og lokal forståelse som et tilstedeværende politi besitter vil forsvinne. Alle kommuner skal imidlertid få politikontakt, også Osen kommune. Samarbeidet med skoler og barnehager, som kommunen også er bekymret for, vil bli ivare tatt gjennom politikontaktordningen. Politidirektoratet vurderer at lokalkunnskap og forståelse for lokale forhold vil kunne ivaretas av politikontakten. Det nærmere innholdet i politikontaktordningen er under utvikling, og ordningen skal videreutvikles i samarbeid med kommunene. Det vises for øvrig til politidistriktets redegjørelse om politikontakten i tilråddningen (vedlagt).

Osen kommune etterlyser politiets synspunkter på hvordan kompetanseutvikling i politiet skal foregå når politiet sentraliseres til Namsos. Kommunen frykter at kompetansemiljøene forsvinner. Igjen viser Politidirektoratet til styrkingen av fagmiljøene i større enheter som kommer som en følge av at mindre tjenestesteder slås sammen. Politimesteren behandler utfordringene med dagens organisering i tilråddningen kap. 3.3, hvor det fremgår at: "Dagens organisering ikke er egnet til å holde tritt med endringene innen kommunikasjonsteknologi, som igjen har endret kriminalitetsbildet. Dette gjelder spesielt seksualforbrytelser, vinningskriminalitet, økonomisk kriminalitet og organisert kriminalitet. Strengere krav til straffesakshåndteringen har dessuten økt behovet for spesialisering og egne kompetente fagmiljøer. Dagens organisering med mange relativt små enheter vil i stor grad være et hinder

for etablering av slike spesialistmiljøer." Politidirektoratet vektlegger denne betraktningen og finner at politimesterens redegjørelse gir et godt bilde av situasjonen.

Gjennom en styrking av vakt og beredskap, flere politipatruljer og politikontaktordningen, vil politiet i Trøndelag oppnå den fleksibiliteten som er nødvendig for å ivareta alle innbyggerne, også de som har utfordringer med å håndtere lange reiser eller benytte digital teknologi. Gjennom metoden "politiarbeid på stedet" vil politipatruljene kunne ta imot anmeldelser og gjennomføre etterforskning der patruljen er. Ved behov vil politipatruljene kunne ta seg frem til eldre og uføre og tilby den hjelp som forventes.

Osen kommune sin innsigelse om at brannvesenet må ivareta politioppgaver når lensmannskontoret legges ned, bygger på en antakelse om at lensmannen alltid er til stede og rykker ut selv på ulykker og hendelser som krever skadestedsledelse. Lensmannen er eneste tjenestemann på Bjørnør lensmannskontor, og beredskapssituasjonen er som en følge av det nokså sårbar. Som regel er det slik i dag at politipatruljer fra Namsos rykker ut på ulykker i omkringliggende kommuner, og slik vil det nok også være i fremtiden.

Politidirektoratet har ut fra dette ikke opplysninger som vesentlig avviker fra de vurderingene som ligger til grunn for Politidirektoratets beslutning om sammenslåing av Osen lensmannskontor.

Politidirektoratet har etter en samlet vurdering besluttet å opprettholde avgjørelsen om sammenslåing av Bjørnør lensmannsdistrikt med lensmannsdistriktene Namsos og Fosnes, Lierne, Nærøy, Bindal, Vikna, Leka, Overhalla, Namdalseid, og Flatanger. Klagen fra Osen kommune videresendes med dette til Justis- og beredskapsdepartementet for videre behandling, i medhold av forskriftens § 5.

Med hilsen

Odd Reidar Humlegård

Kopi:

- Osen kommune
- Trøndelag politidistrikt

Vedlegg:

- Brev fra Osen kommune med klage på Politidirektoratets avgjørelse – 7.3.2017
- Politidirektoratets beslutning - 13.1.2017.
- Trøndelag politidistrikts tilrådning - 15.12.2016.

- Innspill fra Trøndelag politidistrikt vedr. klagen - 17.3.2017